

sama s sosedom. Pojdite k njemu in ga obvestite, da bodete vi potok — seveda na lastne stroške — obrnili in napeljali zopet v njegovo prvotno staro strugo. To vam bode sosed, ako je količkaj uvideven človek, tudi dovolil. Res je, da je potok meja, ampak ta meja je bila samo struga, po kateri je preje tek potok. Ako si je pa sedaj vsled deževja in naliva potok naredil drugo strugo in to v sredini vašega travnika, ne postane vsled tega potok tudi meja. S tem bi sosed dobil tujo zemljo in tuje zemlje si nima nihče pravico lastiti. Meja je prejšnja struga potoka in v to strugo imate vi tudi pravico vodo zopet napeljati. Ako vam sosed tega ne dovoli, vi pač ne smete tega storiti, ampak se morate obrniti na sodišče in to bo gotovo ugodilo vaši upravičeni zahtevi. Iz tega nastale stroške pa bo vsekakor nosi sosed.

P. Z. v M.

Vi vprašujete, kdo dobi podporo, ako sta oba naročena na »Slovenskega Gospodarja«, posestnik in viničar, pa pogori viničarija.

Odgovor:

Ako je viničar sam plačal naročnino in res pogori, torej da so zgorele njegove reči, pohištvo, živina itd., tedaj dobi viničar 1000 Din. Gospodar ima namreč ono hišo zavarovano, kjer sam stanuje. — Ako pa je obe naročnini plačal lastnik, tedaj pa ima obe hiši zavarovani lastnik sam in ne dobi viničar ničesar, ker ni sam plačal. — Vaš strah, da bo hudobni viničar, če se bo skregal z gospodarjem, viničarijo sam zažgal, je prazen. Po pravilniku tak sploh ne dobi podpore, ki sam zažge, poleg tega pa vsakdo ve, da nekaj drugega dobi in to je — zapor. Podpora se sploh ne izplača, dokler ni potrdila pristojna občina in dokler se na podlagi tega potrdila zaupnik »Slovenskega Gospodarja« osebno ne pouči o slučaju.

Vprašanje. Imam parcelo in sicer na bregu, na kateri mislim zasaditi izabelo ker je za žlahtno trto prenzika lega. Tudi za drugo kulturo ni parcela primerna. Ali je dovoljeno saditi izabelo? — **Odgovor:** Izabelo saditi je dovoljeno in na izabelo ni davka.

Listnice uredništva. V številki od 5. novembra »Slov. Gospodarja« smo med vprašanji in odgovori priobčili tudi odgovor na vprašanje glede šmarnice. Ta članek, oziroma odgovor smo prejeli od priznanega strokovnjaka. Isto, oziroma docela podobno razlago o škodljivosti šmarnice pa smo ta teden čitali v enem mariborskem dnevniku kot originalno izjavo drugega strokovnjaka. Vsled tega opozarjamo naše čitatelje in naročnike, da ne bodo mislili, da smo mi ta članek prepisali, ker smo ga pač mi en teden preje priobčili.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto 15. novembra so pripeljali špeharji na 62 vozeh 173 komadov zaklanih svinj, kmetje 35 voz krompirja, 2 čebule, 7 sena, 4 otave in 4 slame. Svinjsko meso je bilo po 15 do 28 Din, špeh 17 do 20 Din, krompir 0.75 do 1.50, čebula 2.50, seno 75 do 90, otava 75 do 85, slama 55 do 60, pšenica 2—2.50, ječmen 1.75, oves 1.25 do 1.50, koruza 2, ajda 1.50, ajdovo pšeno 5, proso 2.50, kokoš 30 do 40, piščanci 20 do 70, raca 30 do 40, gos 50 do 70, puran 40 do 45, surovi kostanj 1.50 do 2.50, pečeni 6. Česen 18, kislo zelje 4, kisla repa 2, gobe 2. Jabolka 2—10, hruške 6—12, suhe slive 10 do 12, grozdje 8 do 14, mleko 2—3, smetana 12—14, surovo maslo 36, jajca 1.20—2 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignanih je bilo 18 konj, 12 bikov, 102 vola, 413 krav in 21 telet. Skupaj 566 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 12. novembra 1930 so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže 7.50 do 8.50 Din, poldebali voli 6 do 6.50, plemenski voli 5 do 5.50, bikji za klanje 7 do 8, klavne krave debele 6 do 7.50, plemenske krave 4.25 do 6.50, krave za klobasarje 3.50 do 4, molzne krave 5.50 do 6.50, breje krave 5.50 do 6.50, mlada živina 6.75 do 9, teleta 7 do 12 Din. Prodanih je bilo 300 komadov.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejm dne 14. novembra 1930 je bilo pripeljanih 319 svinj in 4 koze, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad od 75 do 100 Din, 7—9 tednov 150—200 Din, 3—4 mesece 250—350 Din, 5—7 mesecev od 400 do 450 Din, 8—10 mesecev 550 do 650 Din, 1 leto 900 do 1100 Din, 1 kg žive teže 10 do 13 Din, 1 kg mrtve teže 15 do 16 Din. Prodanih je bilo 200 svinj.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso 1. vrste 18 do 20 Din, volovsko meso 2. vrste 16 do 18 Din, meso od bikov, krav in telic od 14 do 16 Din, telečje meso 1. vrste 25 do 35 Din, telečje meso 2. vrste 16 do 24 Din, svinjsko meso sveže 15 do 27 Din.

NAŠA DRUŠTVA

Občni zbor Prosvetne zveze. Ponovno opozarjamo na občni zbor Prosvetne zveze, ki se vrši v Mariboru v četrtek, 27. novembra ob 10. uri predpoldne v dvorani Zadrugne gospodarske banke. Polovična vožnja je z rešenjem MS br. 20753 z dne 30. 10. 1930 dovoljena članom mladeniških in dekliških zvez. Udeležniki občnega zbora kupijo na vstopnih postajah cele vozne karte do Maribora, katere veljajo z na skupščini izdano izkaznico, da so se občnega zbora udeležili, tudi za vožnjo nazaj. Polovična vožnja velja v času od 25. do 30. novembra. Društva naj določijo svoje zastopnike, ki se bodo udeležili občnega zbora.

Sv. Martin na Pohorju. Lep občni zbor Prosvetnega društva pri Sv. Martinu na Pohorju se je vršil v nedeljo dne 9. t. m. Najprvo je imel v cerkvi priložnostno pridigo zastopnik Prosvetne zveze iz Maribora g. dr. Jeraj. Po sv. maši pa se je vršil občni zbor društva v dvorani kaplanije ob polnoštevili udeležbi vsega članstva, fantov, deklet, mož in žena. Občni zbor je vodil domači župnik F. Sinko, stari navdušeni prosvetni delavec. Po podanih poročilih je bil izvoljen nov odbor, v katerem so vsi dosedanjí društveni odborniki z gospodom župnikom na čelu. Nato je govoril g. dr. Jeraj o glavnih nalogah sodobne ljudske prosvete. Govor so vsi navzoči navdušeno sprejeli. Sklenili so takoj ustanoviti fantovski in dekliški krožek ter delo v obsojnih odsekih še bolj poživiti.

Sv. Benedikt v Slov. gorah. Kar nenadoma je oživela dvorana našega Društvenega doma. V njej se zbirajo fantje in dekleta, polni veselja, korajže, požrtvovalnosti in dobre volje. Prva predstava v letošnji sezoni je namenjena našim koroškim bratom in sestram. Zato bo dramatični odsek tukajšnjega Katoliškega izobraževalnega društva vprizoril v nedeljo dne 23. novembra 1930, ob treh po-

dec Krištof Abele pl. Lilienberg, nekdanj Tatenbahov zagovornik, ki pa se je zdaj, razočaran vsled novejših tehtnih dokazov pridružil njegovim nasprotnikom.

Ob devetih zvečer je imel tajni svet deželnih stanov pod predsedstvom Ivana Maksa grofa Herbersteina izredno sejo, odločitev pa so ti trije gospodje nesli na Schlossberg.

Od vzhodne strani sta prišla dva druga moža, ki sta tudi bila povabljeni, namreč duhovnika družbe Jezusa oo. Saegl in Sikuten,

Temna noč je bila in nobena zvezda ni sijala skozi okno celice, v kateri je bil grof Tatenbah. Nesrečnež je ravnokar zaužil skromno večerjo, ki mu jo je prinesel Jurij Vamprecht. Nemo je sedel z glavo, naslonjeno na roko ter gledal žalostno skozi okno v smeri, kjer sta bila njegova soproga in sin, do kojih se mu pot še vedno ni odprla. Iz tega je spoznal, da mu ni pomoči od njegovih prijateljev.

V duši grofa Tatenbaha se je zadnji čas marsikaj spremenilo. Njegova uživanjaželjnost in življenska lahkomišelnost je minila. Nekdanji veseljak in šaljivec je postal resen mož. Prej je z dolgimi požirki pil iz kupe življenja, sedaj se mu samo nudi kelih trpljenja. Prej je sanjal o

vojvodski kroni, sedaj se mu v samotni celici plete trnjeva krona.

»Bog, o moj Bog,« je vzdihnil, »ali ne bom videl več svojega sina in svoje soproge? Ali se moram tako hudo pokoriti za to, kar toliko obžalujem! Ali naj vedno ostanem v ječi? Ali ni stokrat boljša smrt, kakor pa takšno življenje? Moj Bog,« vzklikne v prekipevajoči bolesti, »ne morem več živeti v tej temni celici, naj rajši umrem, če že ne morem drugače biti oproščen!« Tako je zdihoval nekdanj tako vesel, sedaj tako obupani jetnik.

Klical je smrt — in že je stala pred vrati. Zapah je zaropotal in vstopili so cesarski komisarji Tyrndl, Kellersperg in Dr. Schrott. Jezuit o. Sikuten pa je ostal z jetničarjem Vamprechtom pri durih.

»Bog z vami, grof Tatenbah,« je spregovoril Kellersperg, »kakor se vidi, ste ravno zatopljeni v molitev, ker so vam roke sklenjene in oči rosne. Veseli nas, da se bavite s pobožnimi mislimi, zakaj, bliža se najresnejša ura vašega življenja.«

Grof Tatenbah je nekam začudeno gledal, ker si ni mogel tolmačiti navzočnosti teh njegovih bivših stanovskih tovarišev,

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike

so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

o Mariboru, Horoška c. 5

poldne v Društvenem domu Meškovo dramatsko sliko v treh dejanjih »Na smrt obsojeni?« Priditel — Odbor.

Središče ob Dravi. V nedeljo dne 23. t. m. priredi Ljudski oder v Središču Ksaver Meškovo dramo v treh dejanjih »Na smrt obsojeni?« Prosimo točnosti (ob 7. uri), da se dolga predstava ne bo zavlekla. Prekrbite si vstopnice že v pred prodaji! — Na gospodinjstvo-nadaljevalni šoli je zopet živahno vrvenje in marljivo učenje. Mnogo deklet letos ni bilo mogoče sprejeti, ker se jih je preveč priglasilo. Te pridejo na vrsto v prihodnjem letu. Ker imajo dekleta v domači županiji tako lepo priliko, da se izobrazujejo v gospodinjstvu, zato naj nikar več ne silijo v mesta (Varaždin, Zagreb) itd., kjer je za nje toliko nevarnosti. Žalostni poročila iz teh mest dovolj glasno svarijo! — V soboto dne 15. novembra se je otvoril pouk tudi na tukajšnji kmetijsko-nadaljevalni šoli.

Čadram. Zadnja nedeljo oktobra smo proslavili desetletnico Katoliškega prosvetnega društva. Popoldne po večernicah se je v prenovljeni dvorani Katoliškega društvenega doma nabralo toliko občinstva, da je bila dvorana do zadnjega napolnjena. Svečanostno prireditev je otvoril moški pevski zbor iz Konjic, ki je pod vodstvom g. Markeža prav lepo zapel nekaj pevskih točk. Pri tej priliki smo občudovali čist in krepak glas g. tepanjkega župana Pavliča, ki je odpel nekaj samospievov. Prijetno nas je presenetil gospod Dušan Kunej, vseučiliščnik iz Sv. Petra pod Sv. Gorami, s svojim nežnim in milodonečim tenorjem, s katerim nam je ob večšem klavirskem spremljanju gđ. Trudike Jonke zapel nekaj prav lepih pesmi. Domačin gospod akademik Maksim Sevšek je z navdušenim govorom orisal delovanje Prosvetnega društva in pomen prosvetnega dela. Člani prosvetnega društva so uprizorili znano ljudsko igro »Stilmondski župan«. Vsi so svoje vloge rešili prav dobro. Po dovršenem programu se je v domačem prijateljskem krogu vršila ljudska zabava. Katoliškemu prosvetnemu društvu pa ključno ob njegovi desetletnici: Le krepko naprej za izobrazbo in napredek ljudstva!

Brslovče. Po daljšem času vprižori Katoliško prosvetno društvo zopet novo, zanimivo in smešno polno igro »Narodni poslanec« v nedeljo dne 23. t. m. ob treh popoldne. Pričakujemo, da bodo igro obiskali v obilnem številu tako domačini kakor tudi sozede. Pridite, ne bo vam žal! — Odbor.

Polzeča. Tri veseloirge, katere priredi Ljudski oder v nedeljo dne 23. t. m. v dvorani pri Cimpermanu, bodo nudile občinstvu obilo smeha in veselja razpoloženja. Zato se odločite in posetite

to predstavo v prav obilnem številu. Igra, pri kateri se bo istočasno igralo v dvorani in na odru, je za naš oder brezdvomno novost. Začetek ob 3. uri popoldne. Čisti dobiček je namenjen za novi društveni dom. Vsi prav iskreno vabljeni! Bog živi! — Odbor.

DOPISI

Kotlje. V nedeljo dne 9. t. m. smo pokopali g. Ivana Metarnika, bivšega starega Šrotencarja. Šrotencsko posestvo, stara graščina, je najlepše v fari in turistom, ki potujejo iz postaje Guštanj-Ravne na Urško goro, dobro znano. Dočakal je pokojnik lepo starost 81 let. Bil je dobrega srca, prijatelj revežev in daleč naokrog znana oseba. Storil je v svojem življenju tudi veliko dobrega v korist občine in cerkve. Ogromna udeležba ljudstva pri pogrebu, kakoršne Kotlje do sedaj še niso videli, je pričala o velikem ugledu, ki ga je pokojni povsod užival.

Pernice nad Muto. V sredo dne 5. novembra je umrl gospod Jakob Kranjc, p. d. Perhtold, bivši veliki posestnik in mnogoletni župan. Nad eno leto je moral biti v postelji in prenašati hudo bolezen, sedaj pa je, 72 let star, večni poklical, upamo, na zasluženo plačilo. Kot 12letni župan je v nekdanji državi veliko pripomogel, da so Pernice ostale slovenske, dočim so občine spodaj v dolini na levem bregu Drave bile v nemških rokah in se torej sme trditi, da je gospod Kranjc tudi nekoliko pripomogel, da gre danes naša državna meja severno od Drave. Skrbno je uredil veliko posestvo, postavil nova poslopja, za prevzitek pa si je postavil hišo, bolj podobno vili nego kmečki hiši. Kar pa je še najlepše, bil je vseskozi veren krščanski mož, stara korenina, kakor jih je žal vedno manj med nami. Vse svoje življenje je vestno izpolnjeval dolžnosti dobrega kristjana, lepo se pripravil na smrt, in kakor je v svojem življenju rad občeval z duhovniki, njegova hiša jim je bila vedno gostoljubno odprta, tako sta ga v petek na dan pogreba na njegovi zadnji poti spremljala poleg številnih sorodnikov, prijateljev in znancev tudi dva duhovnika, kar je za hribovsko župnijo redkost. Ljubi Jakob! Bog Ti večni mir in pokoj daj in večna luč Ti sveti naj! — Pot na oni svet mu je pripravila njegova hči Neža Kranjc, omožena Štruc, p. d. Rihčenka, ki je letos koncem julija tako nenadoma umrla. Naj nebeški Vrtnar obema podeli kraj večnega veselja!

Št. Peter pri Mariboru. Pričetek pouka na gospodinjstvo nadaljevalni šoli pri tukajšnjih šolskih sestrah bo v ponedeljek dne 24. novembra. Ta šola je namenjena za naša kmetstva, pa tudi vinčarska dekleta in bo trajal pouk tri mesece. Dekletom se bo nudila prilika, da se nauče kuhanja, šivanja, kako je treba ravnati s perilom, dalje lepega vedenja in spretnosti postrežbe in še marsikaj drugega, kar je treba znati mlademu dekletu ali mladi gospodnji. Matere, pošljite svoje hčerke, dekleta, ve pa izkoristite priliko in obiskujte gospodinjstvo šolo, ki je namenjena vam, bodočim slovenskim materam in gospodinjstvom. — Poročila sta se Gornik Anton in Kolar Antonija. Da bi bila v zakonskem stanu srečna in zadovoljna! — Viničarji so se letos precej menjavali, tako da je bilo zadnja dva tedna pravo preseljevanje. Sicer pa, manj bo menjavanja in selitev, tem bolje bo za gospodarje in viničarje. Naj bi se le zanaprej vsi dobro pogodili in drug z drugim malo potrpežli in v miru in slogi med seboj živeli. Zato pa je treba imeti pridne in delavne roke, na drugi strani pa dati tudi zasluženo plačilo in priznanje delu.

Št. Ilij v Slov. goricah. V sredo dne 12. novembra t. l. se je poročil tukaj gospod Hötzl Vinko z gospodično Rožo Lilek. Na gostiji so veseli gostje darovali 130 dinarjev za novo bogoslovje. Bog plačaj!

Sv. Marjeta ob Pesnicah. Zopet smo po naši stari navadi lepo praznovali praznik Vseh svetnikov, posebno še spomin na naše drage rajne. Izjemoma krasen dan smo imeli v nedeljo dne 2. novembra, zato se je k popoldanskim cerkvenim opravilom za naše pokojne zbralo lepo število ljudstva. Kakor prejšnja leta, je tudi letos na dan naše nežno, ob hrihu položeno pokopališče bilo sveže okrašeno kakor najlepši vrtič v majniku. Na pokopališču nam je po opravljenih mrtvaških obredih zopet domači pevski zbor zapel dve ginljivi žalostinki. Pa tudi na padle vojake, ki počivajo Bog ve kje daleč izven naše domovine in katerih grobovi so najbrž ravni zemlji enake, smo se zopet letos spomnili, in sicer so to storili kakor že mnoga leta sem, pridni učenci naše šole. Ti so spleli velika venca in ista obesili s črnotrakastim napisom »Padlim vojakom« na veliki pokopališčni križ. Pozabili pa tudi niso na mnoge domače, pozabljene in neokrašene grobove. Tako je prav in lepo, da že šolska mladina pride do enega izmed najdražjih in najpoglavitejših čustev: do pobožno dragega in vsepoštljivega spominjanja naših umrlih! Saj smo isti dan v cerkvi slišali prav umestno besedo božjo, kako mnogo jih je, ki se po smrti popolnoma odpovejo spominu na svoje ljube pokojne, morda še ob smrti, ob pogrebu

Ste naročeni na list

NEDELJA

?

izhaja vsak teden.

Prinaša vsakokratni nedeljski evangelij in razlago ter druge podučne verske članke, razen tega pa resničen dogodiljaj iz misijonov »Mladostni navihane« — postane redovnik in mične zgodbe za deco.

Stane mesečno samo 2 Din, celoletno 24 Din. Še danes si naročite NEDELJO po dopisnici na spodnji naslov:

Uprava NEDELJE, Maribor, Slomškov trg 20.

Kaj neki hočejo v njegovi celici v tako pozni uri?

V tem hipu mu šine v glavo misel: prišli so, da mi naznanijo oprostitev. O, saj sem tako dolgo upal in tako iskreno molil.

»Prost sem, kaj ne, gospodje,« vzklikne ter razprostire roke, kakor da bi hotel objeti vse tri glasnike svoje osvoboditve.

»Prost sem, zapustil bom ječo, videl bom zopet svojo soprogo in svojega sina,« je ponovil grof Tatenbah in solze veselja mu zdrčijo po upadlem licu.

Kot odgovor je Dr. Schrott z žalostjo v obrazu razgrnil pergament, ki ga je vzel izpod suknje.

»Bodite pripravljene, gospod grof, na to, kar vam imamo sporočiti v imenu Njegovega Veličanstva. Ni beseda milosti, ampak beseda stroge pravice. Zapustili bote sicer danes to ječo, zapustili za vedno, toda . . .«

Dr. Schrott je za trenutek umolknil.

Grof Tatenbah je poslušal smrtnobled te besede.

Dr. Schrott nadaljuje s svečanim, drhtečim glasom:

»Ker je vas, gospod grof Tatenbah, druga inštanca — tajni svet Notranje Avstrije — spo-

znala s sodbo z dne 1. aprila tega leta krivim hudodelstva velezdaje in izdajalstva domovine ter vas obsodila na smrt in proglasila celo vaše premoženje za zapadlo . . .«

Grof Tatenbah se zdrzne in se začne tresti na celem telesu ter omahne na postelj, kakor da bi mu kri zastala v žilah.

»Z ozirom na to je Njegovo Veličanstvo to sodbo in tudi prvo izročilo posebnemu sodišču in to je izreklo dne 23. nov. nasledno sodbo: Ker je grof Erazem Tatenbah prelomil prisego ter kršil svoje dolžnosti, pri čemer je obtežljivo to, ker je bil pravi notranje-avstrijski vladni svetnik, komornik in član deželnihi stanov; nadalje, ker je stopil v zvezo z grofom Zrinjskim zoper cesarja in državo, se posvetoval o vojni zoper Njegovo Veličanstvo, hotel izročiti Zrinjskemu Radgono in Ptuj, vedel tudi za zvezo med Wesselenyjem, Zrinjskim in Nadasdyjem, vsled tega je zapadel imenovani grof Erazem Tatenbah cesarju z življenjem, častjo in premoženjem. Zato se njegovo premoženje zapleni, njegov spomin se izbriše, njegova oseba pa se izroči krvniku, ki mu ima v Gradcu odsekati desno roko in glavo v treh zamahljajih ter mu tako vzeti življenje, njemu v kazen in drugim v strah.«